

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO NERETVANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U MOSTARU
Broj: 07 0 U 017296 20 U
Mostar, 31.08.2022. godine

Kantonalni sud Mostar, po sudiji Medihi Boškailo-Veledar, sa zapisničarom Džiho Zejnom u upravnom sporu tužitelja P.I. iz Mostara, koga zastupa punomoćnik S. B. advokat iz Mostara, protiv upravnog akta broj: 08-14-310/18 od 04.12.2019. godine, tuženog Komisija za verifikaciju stare devizne štednje, Vlade FBiH Sarajevo, na adresi Mehmeda Spahe br.5. Sarajevo, u predmetu izmjene rješenja, dana 31.08.2022. godine, donio je

P R E S U D U

Tužba tužitelja P.I. se uvažava.

Poništava se rješenje tuženog Komisije za verifikaciju stare devizne štednje, Vlade FBiH Sarajevo broj: 08-14-310/18 od 04.12.2019. godine, i rješenje Finansijsko-informatičke agencije, poslovna jedinica Mostar broj 11-2018 od 15.10.2018.godine.

Dužan je tuženi nadoknaditi tužitelju troškove ovog postupka u iznosu 421,20KM u roku od 30 dana.

O b r a z l o ž e n j e

Osporenim rješenjem tuženog organa, odbijena je kao neosnovana žalba tužitelja izjavljena protiv rješenja 11-2018 od 15.10.2018.godine kojim je, kako je u obrazloženju navedeno, izvršena ispravka Potvrde o izvršenoj verifikaciji na osnovu stare devizne štednje broj 1140-2010-89890 od 31.08.2010.godine na ime tužitelja tako da umjesto iznosa od 26.586,58 KM treba da stoji ispravan iznos 20.041,52 KM(sa obračunatom kamatom).

Tužitelj je protiv rješenja tuženog organa ovom Sudu podnio tužbu u upravnom sporu zbog nepravilne primjene materijalnih propisa, bitnih povreda odredaba upravnog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja. Svoje navode tužitelj obrazlaže ističući kako je je prvostepeno rješenje doneseno bez saglasnosti tužitelja iako se u uvodu istog kao osnov donošenja navodi odredba člana 262. Zakona o upravnom postupku („Sl. novine Federacije BiH“, broj: 2/98, u daljem tekstu ZUP), koja izmjenu rješenja na štetu stranke predviđa samo uz saglasnost stranke. Ovakav nedostatak se prema stavu tužitelja nije mogao otkloniti usmenim obaveštenjem tužitelju kako se navodi u osporenom i prvostepenom rješenju. Tužitelj ističe kako je jednake navode iznosio i u žalbi na prvostepeno rješenje, jednako kao što je isticao i prigovor zastare potraživanja, ali se tuženi organ osporenim rješenjem na žalbene navode nije osvrnuo niti je o njima na bilo koji način odlučio, dok se osporenim rješenjem tek citiraju pojedine zakonske odredbe koja nisu u vezi sa

žalbenim navodima. Radi navedenog tužitelj predlaže sa sud njegovu tužbu usvoji, te poništi osporeno i prvostepeno rješenje, a tuženog obaveže da mu nadoknadi troškove postupka prema specificiranom troškovniku koji je sadržan u tužbi.

U odgovoru na tužbu tuženi je istakao da je tužba u cijelosti neosnovana, te ostao kod navoda iz obrazloženja osporenog rješenja, te je uz odgovor dostavio kompletan spis predmeta.

Sud je zakonitost osporenog upravnog akta ispitao u granicama zahtjeva i razloga tužbe, na osnovu člana 34. Zakona o upravnim sporovima („Sl. novine Federacije BiH“, broj: 9/05 u daljem tekstu ZUS), pa je odlučio kao u dispozitivu ove presude iz sljedećih razloga:

Iz dokaza u spisu predmeta proizilazi da je tužitelj kao nasljednik umrle Zovko Zore ishodovao Potvrdu o izvršenoj verifikaciji tražbina na temelju stare devizne štednje broj 1140-210-89890 od 31.08.2010.godine koja je potpisana od strane tužitelja i potpisana i ovjerena od strane Agencije za pružanje finansijskih, informatičkih i posredničkih usluga d.d. Mostar. U toj potvrdi je pod tačkom 3) naveden ukupan iznos verificiranih tražbina 26.586,58 KM, a iznad potpisa tužitelja i izjava da je saglasan sa verificiranim iznosom iz potvrde te da odustaje od prava na žalbu. Prema sadržaju obrazloženja osporenog akta i prvostepenog rješenja tužitelju je u cijelosti isplaćen verificirani iznos od 26.586,58 KM. Dana 15.01.2018.godine dakle 8 godina nakon izdavanja spomenute Potvrde Finansijsko-informatička agencija poslovna jedinica Mostar donosi rješenje broj 11-2018 kojim mijenja tačku 3. Potvrde o izvršenoj verifikaciji na temelju stare devizne štednje od 31.08.2010.godine na ime tužitelja tako da umjesto iznosa od 26.586,58 KM treba da stoji ispravan iznos 20.041,52 KM (sa obračunatom kamatom). Stavom 2. tog rješenja navedeno je da će se prava i obaveze stranaka urediti putem sporazuma i ugovora, dok u preostalom dijelu Potvrda ostaje neizmijenjena.

Na citirano rješenje tužitelj je dana 23.01.2018.godine izjavio žalbu ističući prigovor zastare potraživanja jer su od verifikacije pa do donošenja prvostepenog rješenja protekli svi zastarni rokovi, ali istovremeno ističe i da nikada nije dao pristanak za izmjenu rješenja kojim mu je utvrđeno pravo na potraživanje u navedenom iznosu. Također ističe da i ako je došlo do greške u izračunu to nije bila njegova greška, te da on niti jednom svojom radnjom nije nanio štetu bilo kome, dok je obaveza Agencije koja je rješavala po njegovom zahtjevu bila da vodi računa da ostvarenje prava jedne stranke ne ide na štetu drugim licima, pa ako je kakva šteta nastala agencija je ta koja je dužna nadoknaditi u kojem pravcu i predlaže preinaku prvostepenog rješenja.

Osporavanim rješenjem tuženi ne obrazlaže žalbene razloge posebno u dijelu mogućnosti izmjene pravosnažnog rješenja po službenoj dužnosti na štetu stranke, pa čak ni da li se radi o izmjeni rješenja ili nekog drugog akta, ili se radi o ispravci kako se to pogrešno interpretira u prvom pasusu obrazloženja osporovanog rješenja, te da li je od tužitelja kao stranke u postupku u čiju je korist utvrđeno pravo tražen pristanak za izmjenu iznosa prije donošenja prvostepenog akta.

Naime, osporavanim rješenjem potvrđeno je u cijelosti prvostepeno rješenje broj 11-2018 od 15.10.2018.godine koje je od strane Finansijsko-informatičke agencije, poslovna jedinica Mostar doneseno samoinicijativno (po službenoj

dužnosti) i kojim je izmijenjena Potvrde istog donosioca 1140-2010-89890 od 31.08.2010.godine. Iz sadržaja Potvrde i rješenja od 15.10.2018.godine jasno je da Potvrda u kojoj je sadržana izjava o odustanku od žalbe i po kojoj je u cijelosti izvršena obaveza isplatom ukupno verificiranoj iznosa, izmijenjena na štetu tužitelja kao stranke u upravnom postupku, što znači da je tužitelju smanjen iznos verificirane štednje, a što bi za posljedicu imalo povrat razlike isplaćenog i naknadno utvrđenog iznosa.

Prije svega ovaj sud primjećuje da donosilac prvostepenog rješenja nije organ uprave niti služba za upravu u smislu odredbe člana 4. ZUS-a, ali jeste institucija koja ima javna ovlaštenja koja su joj povjerena odredbom člana 7. Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje („Sl.Glasnik BiH“ broj 28/06, 76/06, 72/07, 97/11 i 100/13) i člana 5. Uredbe o postupku verifikacije potraživanja i gotovinskih isplata po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH („Sl.novine FBiH“ br.33/06,u daljem tekstu Uredba), a za koju je članom 15. Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje i članom 13. Uredbe propisano da će u vršenju tih ovlaštenja rješavati u postupku verifikacije uz primjenu Zakona o upravnom postupku. Navedenom odredbom člana 13. Uredbe decidno su propisane nadležnosti Agencije i to: „1)Ako je tražbina odobrena, Agencija izdaje potvrdu o verifikaciji iz člana 4. Uredbe, a devizna štedna knjižica ovjerava se u skladu sa članom 8. Uredbe i ista se vraća potražioacu. 2) U slučaju da je zahtjev odbijen, potražiocu se izdaje rješenje o odbijanju zahtjeva i isti se upućuje na ostvarivanja svojih prava u žalbenom postupku.“ Isto tako odredbom člana 15. Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje propisan je način postupanja Agencije po podnesenom zahtjevu u postupku verifikacije, pa u vezi sa odredbom člana 4. Uredbe jasno proizilazi da Potvrda o verifikaciji ne predstavlja upravni akt nego tek potvrdu o podacima koja se izdaje kao formular i koja će služiti kao osnov za isplatu, a u pisanoj formi kao obavještenje se izdaje potraživaocu. Za slučaj odbijanja zahtjeva za verifikaciju predviđeno je da Agencija donosi rješenje na koji se može izjaviti žalba ovdje tuženom organu. Sa prednjim u vezi, a cijeneći formu i sadržaj prvostepenog rješenja, ovaj sud nalazi da Agencija nije niti bila ovlaštena za njegovo donošenje, budući da ista može vršiti samo ona ovlaštenja koja su joj povjerena Zakonom o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje i Uredbom o postupku verifikacije potraživanja i gotovinskih isplata po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH. Samim tim rješenje od 15.01.2018.godine koja je Agencija donijela ne bi moglo imati svojstvo upravnog akta niti proizvoditi pravna dejstva. Međutim obzirom da je isto doneseno, a potom i potvrđeno od strane tuženog, ovaj sud cijeni potrebnim postupati po tužbi i u odnosu na takvo rješenje.

Dalje sud cijeneći prvostepeno rješenje primjećuje neusaglašenost u nazivu donosioca kako je naznačeno u zagлавju, uvodu i pečatu, sa nazivom kako je naveden u Zakonu o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje, Uredbi o postupku verifikacije potraživanja i gotovinskih isplata po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH i pečatu sadržanom na Potvrdi, te dalje da na rješenju nije vidljiv podatak o statusu i imenu ovlaštene osobe, a što je protivno odredbi člana 209. u vezi sa članom 36. ZUP-a. Sve prednje su nedostaci na koje je tuženi odlučujući po žalbi morao paziti po službenoj dužnosti kako to predviđa odredba člana 238. u vezi sa članom 264.ZUP-a, što je u konkretnom slučaju izostalo.

Dalje, članom 262. stav 1. Zakona o upravnom postupku predviđeno je da ako je pravosnažnim rješenjem stranka stekla neko pravo, a organ koji je donio to rješenje

smatra da je u tom rješenju nepravilno primijenjen materijali zakon, može rješenje ukinuti ili izmijeniti radi njegovog usklađivanja sa zakonom samo ako stranka koja je na osnovu tog rješenja stekla pravo na to pristane i ako se time ne vrijeda pravo trećeg lica. Pristanak stranke je obavezan i za izmjenu na štetu stranke pravosnažnog rješenja kojim je stranci određena neka obaveza. Stavom 3. decidno je određeno da izmjena rješenja na osnovu tog člana djeluje samo ubuduće.

Članom 217. ZUP-a određeno je da organ koji je donio rješenje, odnosno službena osoba koja je potpisala ili izdala rješenje, može u svako vrijeme da ispravi greške u imenima ili brojevima, pisanju ili računanju, kao i druge očigledne netačnosti u rješenju ili njegovim ovjerenim prepisima. Ispravka greške proizvodi pravni učinak od dana od koga proizvodi pravni učinak rješenje koje se ispravlja.

U konkretnom slučaju tuženi organ korist termin ispravka potvrde, a prvostepeni organ govori o izmjeni potvrde, pri čemu i jedan i drugi zanemaruju da se u konkretnom slučaju ne radi o rješenju koje se kao upravni akt tretira odredbama koje regulišu način ispravke ili izmjene, nego o potvrdi koja predstavlja dokument tretiran odredbom člana 169.ZUP-a, odnosno javnu ispravu u kojoj su sadržani podaci iz neke službene evidencije.

Slijedom prednjeg ovaj sud nalazi da nisu bili ispunjeni uslovi niti za ispravku niti za izmjenu Potvrde od 31.08.2010.godine na način na koji je to učinjeno prvostepenim rješenjem, obzirom da se u konkretnom slučaju nije radilo niti o očitoj pogrešci u pisanju ili računanju, niti je prilikom donošenja pogrešno primijenjen zakon, niti se radilo o rješenju koje bi moglo podlijegati ispravci ili izmjeni, niti je tužitelj dao svoj pristanak za učinjenu izmjenu, niti je tužitelj kao lice koje je zatražilo izdavanje potvrde, shodno odredbi člana 169.ZUP-a sam podnio zahtjev za ispravku podataka u toj potvrdi. Sama potvrda i ne predstavlja upravni akt, kakav stav je zauzet u Presudi Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 09 0 U 018001 13 Uvp od 07.06.2018. godine.

Osporeno rješenje tuženog broj: 08-14-310/18 od 04.12.2019. godine ne sadrži obrazloženje u smislu odredbe člana 242. ZUP-a posebno jer tuženi organ nije cijenio žalbene navode. Slijedom činjenice da je prvostepeno rješenje doneseno po službenoj dužnosti, te da tužitelj u tom postupku nije učestvovao niti je shodno odredbi člana 8. ZUP-a imao mogućnost izjašnjenja o svim činjenicama i okolnostima koje su bitne za donošenje zakonitog i pravilnog rješenja niti se saglasio sa izmjenom pravosnažnog rješenja, jasno je da niti prvostepeno rješenje ne sadrži ocjenu navoda koji se u žalbi ističu, da bi tuženi organ imao mogućnosti shodno odredbi člana 242. stav 2. ZUP-a pozvati se na razloge koji su u prvostepenom rješenju navedeni niti da bi se navedeni nedostaci prvostepenog rješenja mogli nadomjestiti obrazloženjem tuženog u odnosu na materijalne propise, a na uštrb pravilne primjene procesnog prava u smislu samog donošenja rješenja kojim se mijenja ili ispravlja Potvrda kao javna isprava protivno odredbi člana 169. ili 262. ZUP-a. Kod ovakvog stanja sud cijeni da nije od uticaja činjenica da li je tužitelju uistinu u potvrdi od 31.08.2010.godine naveden verifikovani iznos veći od pripadajućeg, a potom i isplaćen, jer i ako jeste takav nedostatak se ne može otkloniti na način na koji je to učinjeno prvostepenim rješenje, te potvrđeno osporenim aktom. Prednje jasno proizilazi i iz činjenice da je i prvostepeni organ dispozitivom svog rješenja definisao da će se prava i obaveze stranaka uređiti putem sporazuma i ugovora, pri čemu i ne definiše ko su stranke niti se daje bilo kakav nalog za dalje postupanje osnov za izvršenje, dispoziciju i/ili

sankciju, rokove postupanja i slično. Upravo ovo ukazuje na činjenicu da je i donosiocu prvostepenog rješenja bilo jasno da za takvu radnju nema zakonska ovlaštenja niti zakonskog uporišta u smislu nametanja ili izvršenja obaveze prema tužitelju, te da mogućnost rješavanja nastale situacije ukoliko su u Potvrdi tužitelju uistinu uneseni netačni podaci, eventualno leži samo u odredbama ugovora koji je između Federalnog ministarstva finansija i prvostepenog organa zaključen shodno odredbi člana 24. Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje i člana 8. Uredbe o postupku verifikacije potraživanja i gotovinskih isplata po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH.

Sve prednje navedeno predstavlja razloge za poništenje rješenje tuženog Komisije za verifikaciju stare devizne štednje, Vlade FBiH Sarajevo broj: 08-14-310/18 od 04.12.2019. godine i rješenja Finansijsko-informatičke agencije, poslovna jedinica Mostar broj 11-2018 od 15.10.2018.godine, shodno odredbi člana 36. ZUS-a.

Kako Zakon o upravnim sporovima ne sadrži odredbe kojima se propisuje naknada troškova upravnog spora, to se u ovoj stvari, u smislu člana 55. tog zakona, shodno primjenjuju odgovarajuće odredbe zakona kojim je uređen parnični postupak. Tužitelj je u ovoj pravnoj stvari u cijelosti uspio u sporu pa mu na osnovu člana 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), pripada pravo na naknadu troškova postupka koji se sastoje od nagrade za sastav tužbe koja sa pripadajućim PDV-om ukupno iznosu 421,20 KM, radi čega je tuženi obavezan na njihovo plaćanje sve kako je i riješeno u dispozitivu.

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ove presude ne može se izjaviti žalba.

Zapisničar

Zejna Džiho

Sudija

Mediha Boškailo-Veledar